

7/961
GK 46
SÜRELİDİR

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

Sayı : B.02.0.002-610- **3338**

2 / 1 / 2012

Konu : 7/961 sayılı
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığı'nın 11/11/2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-28582 sayılı yazıları.

İlgi yazı eki İzmir Milletvekili Alaattin Yüksel tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 7/961 sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun yazısı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Ali BABACAN
Başbakan Yardımcısı

Ek : BDDK'nın 28/11/2011 tarih ve
24464 sayılı yazısı ve eki (3 sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
(Kurul İşleri ve Kararlar Müdürlüğü)

Sayı : B.02.1.BDK.0.30.01.00-610/ 24464

Konu : Soru önergesi

28 Kasım 2011

BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sayın Ali BABACAN)

İlgi: 14.11.2011 tarih ve B.02.0.002-610-3159 sayılı evrak akış ve talimat formu.

İlgide kayıtlı evrak akış ve talimat formu ekinde gönderilen İzmir Milletvekili Alaattin YÜKSEL'in Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunduğu 961 sayılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin görüşümüz aşağıda sunulmaktadır.

Bilindiği üzere, 01.03.2006 tarih ve 26095 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun "Sözleşme şartları" başlıklı 24 üncü maddesinin dördüncü fıkrası "*Kart hamilinin yaptığı işlemler nedeniyle, sözleşmede yer almayan faiz, komisyon veya masraf gibi adlar altında hiçbir şekil ve surette ödeme talep edilemez ve kart hamilinin hesabından kesinti yapılamaz. Sözleşmede kart hamilinin haklarını zedeleyici ve kart çıkaran kuruluş lehine tek taraflı haksız şartlar sağlayan hükümlere yer verilemez.*" hükmünü amirdir.

5464 sayılı Kanuna dayanılarak çıkarılan ve 10.03.2007 tarihli, 26458 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmeliğin, kredi kartı teslimleri sırasında banka kartı hamillerine yazılı bilgilendirme yapılması zorunluluğu bulunduğu belirtilen hususların sayıldığı "Sözleşme şartları"na ilişkin 17 nci maddesinin ikinci fıkrasının (ğ) bendinde, "*Sözleşmede belirtilen ücret, komisyon ve masrafların kart hamilinin hesabına borç kaydedileceği,*" ile anılan maddenin kredi kartı sözleşmelerine ilişkin beşinci fıkrasının (c) bendinde, "*Sözleşmeye bağlı olarak kart hamillerinden alınabilecek ücret, komisyon, masraf ve vergilerin neler olacağına dair açıklamaların ve bunların tutarlarının ve sözleşmede yer alan ücret, komisyon, masraf ve vergiler dışında kart hamilinden herhangi bir isim altında ödeme talep edilemeyeceği ve hesabından kesinti yapılamayacağına,*" ilişkin hükümlerin yer alacağı ve "Hesap özeti" başlıklı 19 uncu maddesinin (1) bendinde ise "*Kredi kartı hamillerine gönderilecek hesap özetlerinde; kredi kartlarına ilişkin olarak ilgili hesap özetinde tahakkuk ettirilen yıllık ücret, faiz ve diğer her türlü ücret ve komisyon tutarlarına, ilişkin bilgilerin bulunması zorunludur.*" şeklinde düzenleme yapılmıştır.

Diğer bankacılık işlemlerindeki sözleşmelere ilişkin olarak ise 5411 sayılı Bankacılık Kanununun "Müşteri hakları" başlıklı 76 ncı maddesinin ikinci fıkrası; "*Bu Kanunun 4 üncü maddesinde yer alan faaliyet konularına ilişkin olarak, bankalar ile bireysel müşterileri*

arasında akdedilecek sözleşmelerin şekil ve içeriğinde yer alması gereken asgarî hususlar ile tip sözleşmelerin uygulanacağı işlemler Kurulun uygun görüşü alınarak kuruluş birlikleri tarafından belirlenir. 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümleri saklıdır.” hükmünü amirdir. Söz konusu Kanun hükmüne istinaden Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye Katılım Bankaları Birliğince hazırlanan ve aksi uygulamaların 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 81 inci maddesi gereği idari para cezasına bağlandığı “Bankalar ile Bireysel Müşterileri Arasında İmzalanacak Sözleşmelerin Şekil ve İçeriğinde Yer Alması Gereken Asgari Hususlar ile Sözleşmelerin Uygulanacağı İşlemlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ” ile, bankalar ile bireysel müşteriler arasında imzalanacak anılan Tebliğ kapsamındaki sözleşmelerde, verilen hizmet nedeniyle ödenmesi gereken ücret, komisyon, masraf, vergi, resim, harç, fon vb. parasal yükümlülüklerin kimin tarafından ödeneceği de dahil olmak üzere sözleşmelerde yer alması gerekli diğer asgari hususlar ile sözleşmelerin şekline ilişkin diğer hususların neler olacağı belirlenmiştir.

Diğer taraftan, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 144 üncü maddesinde “Bakanlar Kurulu, bankaların ödünç para verme işlemleri ve mevduat kabulünde uygulanacak azami faiz oranlarını, katılma hesaplarında kâr ve zarara katılma oranlarını, özel cari hesaplar dâhil bu maddede belirtilen işlemlerde sağlanacak diğer menfaatlerin nitelikleri ile azami miktar ya da oranlarını tespit etmeye, bunları kısmen veya tamamen serbest bırakmaya yetkilidir. Bakanlar Kurulu, bu yetkilerini Merkez Bankasına devredebilir.” hükmü yer almaktadır.

Bakanlar Kurulunun 22.11.2006 tarihli ve 26354 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2006/11188 sayılı Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kâr ve Zarara Katılma Oranları ile Özel Cari Hesaplar Dahil Bu İşlemlerde Sağlanacak Diğer Menfaatler Hakkında Kararının 4 üncü maddesinin 2 numaralı fıkrasında ise “Bankaların kredi işlemlerinde sağlayacakları faiz dışındaki diğer menfaatlerin ve tahsil olunacak masrafların nitelikleri ile azami miktar ya da oranları, bunların kısmen veya tamamen serbest bırakılması Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıyla yayımlanacak tebliğlerle düzenlenir.” denilmektedir.

Söz konusu hükümler uyarınca Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından 09.12.2006 tarihli ve 26371 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2006/1 sıra nolu Mevduat ve Kredi Faiz Oranları ve Katılma Hesapları Kar ve Zarara Katılma Oranları ile Kredi İşlemlerinde Faiz Dışında Sağlanacak Diğer Menfaatler Hakkında Tebliğin 4 üncü maddesi uyarınca bankalar, reeskont kaynaklı krediler dışındaki kredilere uygulanacak faiz oranları ile faiz dışında sağlanacak diğer menfaatlerin ve tahsil olunacak masrafların niteliklerini ve sınırlarını serbestçe belirleyebilmektedir.

Ayrıca, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde tüketiciler ile yapılan sözleşmelerdeki haksız şartlar düzenlenerek buna ilişkin usul ve esasların belirlenmesi hususunda Sanayi ve Ticaret Bakanlığı (yeni adıyla Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı) yetkilendirilmiştir.

Bu kapsamda, yukarıda yer alan hükümlerden de anlaşılacağı üzere, bankaların kredi kartlarından, mevduat hesaplarından ve bireysel kredilerden aldıkları ücret ve komisyonlarla ilgili olarak yürürlükteki mevzuatta yasaklayıcı bir düzenlemeye yer verilmemiş olup, bankaların gerçekleştirdikleri işlemler dolayısıyla aldıkları ücret ve komisyon tutarlarının,

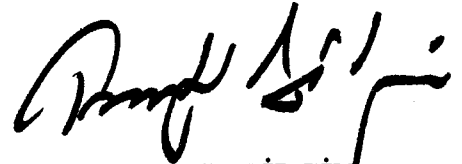
rekabet ve maliyet koşulları göz önünde bulundurularak aksine bir hüküm bulunmadığı durumlarda bankalar ile müşteriler arasında akdedilen sözleşmeler çerçevesinde değerlendirilmesi ve sözleşme taraflarının iradesine bırakılması öngörülmüş, söz konusu ödemelerin mevzuata aykırılığı ancak ilgili sözleşme hükümlerinde yer almamış olmasına bağlanmıştır.

Dolayısıyla, bankaların kredi kartlarından, mevduat hesaplarından ve bireysel kredilerden aldıkları ücret ve komisyonlarla ilgili olarak parasal yükümlülüklerin bankalarca talep edilmesi ya da iade edilmesi hususu, mevzuat uyarınca, parasal yükümlülüklerle ilişkin açık hükümlere yer verilmesi kaydıyla, özel hukuk hükümleri çerçevesinde düzenlenecek sözleşmelere bırakılmış olup, Kurumumuzun, bankaların yaptığı hizmetler karşılığında aldıkları ücret ve komisyon tutarlarıyla ilgili düzenleme yapma yetkisi bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, Kurumumuzca 07.01.2011 tarihinde basın açıklaması yapılarak, bankaların bireysel müşterilerine sundukları hizmetler karşılığında talep ettiği faiz dışı unsur ve yasal kesinti ile bazı bankacılık ürünleri için temel maliyet unsuru olan faiz oranlarının bankaların internet sitelerinden ve Kurumumuz internet adresinden duyurulacağı ifade olunmuştur. Bu kapsamda bankalarca e-mail veya sms yoluyla bilgilendirme yapılması zorunluluğu bulunmamakla birlikte, internet sitelerinde bildirim yükümlülüğü bulunmaktadır. Söz konusu bilgilendirmeye Kurumumuz internet sitesinde yayımlanan “Bankacılık Ürün ve Hizmet Ücretleri” uygulamasından ulaşılması mümkün bulunmaktadır.

Ayrıca, Kurumumuz veri tabanına yapılan raporlamalara göre bankalarca “Kredi Kartı Ücret ve Komisyonları” adı altında 2009 yılında 4.542.294 bin TL, 2010 yılında 4.368.138 bin TL ve 2011 yılının ilk 6 ayında 2.485.255 bin TL gelir elde edilmiştir. Diğer taraftan, bankaların Kurumumuza yaptığı raporlamalarda gelir kalemleri arasında “dosya masrafı”, “yıllık ücret” ve “hesap işletim ücreti” gibi alt kalemlere ilişkin ayrıntılı bilgi bulunmamaktadır.

Bilgilerini arz ederim.

Tefik BİLGİN
Başkan

BAŞBAKANLIK VE YEREL YETKİLİLER	
(ALİ DABA...)	
TARİH:	28.11.2011
SERİ:	3338